

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Provincia Germaniae Superioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66469)

PROVINCIA
GERMANIAE SVPERIORIS.

ONSTAT Superioris Germaniæ Prouincia Collegijs octo Ingolsta-
diensi, Monachiensi, Dilingensi, Augu-
stano, Oenipontano, Lucernensi, Ha-
lensi, Triburgensi, & vna Probatio-
nis Domo Lanspergensi. In his habi-
tant de Societate centum, & nonaginta sex; Ad So-
cietatem accedere quattuor, & viginti; vnus in domi-
no quieuit.

COLLEGIVM DILINGENSE.

IN his Germaniæ Prouincijs alia in re nulla vti-
lius opera ponitur à nostris, quam in hæreticis ad
sanitatem traducendis; ex quibus Dilingæ ad catholi-
cam fidem rediere quattuordecim, ex eo numero fuit
vir nobilis. I.V. Doctor Doctoris cuiusdam Theologi
præstantissimi frater, hic viuo fratre nunquam adduci
potuit, vt se catholicum profiteretur; eo autem defun-
cto, cum prouincias plurimas peragrasset, omnesq. se-
ctas hæreticorum diligenter inspexisset, neque tamen
animus in earum vlla nisi in catholica religione con-
quiesceret, tandem Dilingam venit, suosque scrupu-
los cum nostris Theologis contulit: quibus Dei benefi-
cio exemptis, catholicæ fidei publicam fecit profes-
sionem, ac generali confessione purgatus, tum

M 4 primus

primū catholico ritu communicavit. Senex similiter annos natus octoginta, ad catholicam religionē reuersus, chrisimatis sacramento, maxima cum animi voluptate confirmatus est. Hæc cum Hæreticis: neque minor fructus ex catholicis perceptus. In monasterio enim S. Benedicti in primis nobili, quo nostri ab Abbate, Fratribusq. ter hoc anno sunt euocati, cohortationes insigni cum fructu habitæ; Abbatis, Prioris, ceterorumq. Fratrum generales confessiones auditæ: libri obscæni, hæreticiq. flammis cremati: Nouitiū in meliorem disciplinæ ordinem redacti: quæq. præterea priuatim à singulis contra voti paupertatis religionem possidebantur, in medium ante pedes Abbatis relata: instituta quoque inter eos B. V. Mariæ sodalitas, in qua statis diebus coeuntes, ac de religiosi hominis officio inter se conferentes, pietatis calorem subinde excitent, atque conseruent. Alterius item sacrarum virginum monasterij disciplina legibus seuerioribus vincita est. Monachi octo ex D. Benedicti familia, alij alijs temporibus Dilingam à suo Præfeto missi sunt, vt societatis nostræ meditationibus exercerentur. In duobus pagis christiana doctrina diebus Dominicis explicata est; paganorumq. fere omnium generales confessiones exceptæ. Ad arcem vni cuiusdam clarissimi, maximeq. catholici frequenter, nostri eius vocatu iuere, vt ipsius, & vxoris lectissimæ femina, quæ superioribus annis à catholica religione auersa, iam tandem cum Ecclesia reconciliata est, confessionem audirent. Alius è nostris in nobilissimo mulierum coenobio quadraginta circiter ex ijs
gene-

generali confessione expiauit; atque ex eorum moribus perniciosam quamdam, & inueteratam consuetudinem felicissime deleuit. Scholasticorum numerus sexcentorum est, ex ijs plerique Germani, & Poloni loco nati clarissimo. Conuictorum familia constat adolescentibus centum, & sexaginta ex praecipua nobilitate: inter eos praeter cathedralium ecclesiarum Canonicos aliquot; Religiosi diuersarum familiarum numerantur ad quadraginta: ij quo facilius ad religiosam disciplinam excolantur, seorsum ab alijs habentur, cibumq. capiunt. Atque horum quidem re-
 ctæ institutionis praecipua ratio à nostris habetur, propterea quod in eo totum videtur esse: multi enim ad sua monasteria reuersi insignem secum morum mutationem inuexere, ac propter doctrinæ, probitatisque opinionem maxima apud omnes auctoritate sunt. Cum morte Cardinalis Moroni de Collegio Dilingensi singulariter merito, Collegium ipsum non exiguam elemosinam, quam ille annis singulis dabat amisisset; placuit diuinæ bonitati per Gregorium XIII. vnicum Societatis benefactorem, nostrorum inopiam leuare; qui cum eius Collegij statum cognouisset, iussit aureos duccenos, quoad ipse vixerit, ex Camera Apostolica nostris quotannis numerari.

COLLEGIUM INGOLSTADIENSE,
 & Monachienſe.

INgolſtadij duodeciginta sunt cum ecclesia reconciliati; quorum aliqui cum suis initio errores pertinaciter defenderent, victi rationibus, veritati tandem

cee-

cessere. In his magister fuit quidam bonarum artium, qui lecto cuiusdam è nostris contra hæreticos libro, tantis cœpit conscientiaë stimulis agitari, nullã vt quietis partem capere posset, quoad in catholicam religionem, atq. adeo in societatem veniret. Vniuersa vitæ crimina expiarunt amplius centum; plurimi scelera grauissima, quæ vel sex, vel decem, vel etiã quattuordecim annorũ spatio nefarie occultabant, magna cum doloris significatione confessarijs aperuerunt. Quidam propter scelerum conscientiam, eam concepit animo desperationem, vt mortem sibi ipsi consciscere omnino constitueret: cum autem sæpius adactõ in pectus gladio, res non succederet, cogitabat sese in flumen præcipitare: is tandem nostrorum opera crimina confessus ad meliorem spem excitatus est. Mulier quaedam cū sibi strui necẽ à marito animaduerteteret, fuga sibi consulere decreuit; sed communicata re cū vno è nostris, consilium mutauit, & officijs, studijsq. mariti animũ sibi reconciliauit. Vndecim tum religiosi, tum scholastici spiritualibus exercitijs apud nos vacarunt. In vicinis pagis Fratres tres christianam doctrinam docuere, Pater vnus habuit conciones.

Monachij Gulielmi Bauariæ Ducis omnia in nos benevolentiaë summa officia constant: noui templi ædificationem, coemptis aliquot ædibus vrget, ac promouet; ceterosque ad idem studium cohortari non desistit. Is cum ex suis familiaribus aliquot esse nostris iniquiores intellexisset, grauissima oratione Societatem, ijs atque collegium commendauit, quæ oratio plerisque eorum lacrimas mouit; adeo nihil
opti-

optimo Principi cordi aequè videtur esse, ac Dei gloria, fideique catholicae propagatio. Ab hæresi reuocati sunt sex, & triginta: generales confessiones auditaë quadraginta quattuor: Christiana doctrina duobus in locis explicata. Scholastici numerantur sexcenti, probitatis, ac modestiæ singularis: FERIA hebdomadae sanctæ quinta, ante sepulchrum, quod in aula scholarum excitatum est, flagris sese omnes ceciderunt; iidem sub noctem saccis atris induti, crucifixi præferentes imaginem, psalmosque decantantes, supplicationem ad omnia vrbs templi instituerunt: quæ res quemadmodum in ijs locis inusitata, sic omnium iudicijs, testimonioq. comprobata est.

COLLEGIUM OENIPONTANVM,
& Halense.

IN his Collegijs præter ea, quæ cum alijs locis societatis communia sunt; Oeniponti duo, qui per annos tredetim graues, & atroces inimicitias gerebant proxima Quadragesima sunt inducti, vt expiatis criminibus, mutuam beneuolentiam susciperent: quã pacificationem, propterea quod inueterata esset, seseque in eam viri graues, doctique frustra olim interposuissent, vix sperabãt homines ad exitum perducere aliquando posse. Duo similiter matrimonio coniuncti, cùm inter eos à Zelotypia discordia nata esset, deq. dissidio cogitarent; facta confessione, quã eorũ alter annos multos intermiserat, in gratiã rediere. Pater vnus è nostris cùm in patriã proficisceretur Parochũ impulit,

ut concubinam, quam annis tribus, & viginti habebat, multosque ex ea liberos procreauerat, dimitteret; atque tum ipsius Parochi, tum mulieris generalem confessionem excepit.

Halæ autem frequenter ad carceres itum est; adiutiq. ij, qui extremo supplicio afficiuntur; ex quibus vnus capitis damnatus, licet pridie esset confessus; tamen cū sibi non factū esse satis videretur, cū nostro Sacerdote confessionem iterum peregit: is postea cum ad supplicium duceretur, repente in carcerem nescio quam ob causam reductus, paullo post votis B. Virgini nuncupatis, liber dimittitur; factaq. generali confessione, ad votum soluendum profectus est. P. Rector subinde à vicinis dynastis euocatur, ut ipsorum audiat confessiones. Virgines duæ sunt quædam nobiles de Societate bene meritæ; harum altera sericam vestem magni precij, altera calicem argenteum, ampullasque cum patera ex eadem materia in templi contulit ornatum.

COLLEGIUM AVGVSTANVM.

Avgustæ Comitiorum tempore valde singularia exstiterè in nostros Principum catholicorum studia. Cardinalis enim legatus nostro confessario semper est vsus: reliqui autem dynastæ sacellum nostrum cum illustri suæ in nos beneuolentiæ significatione frequentarunt, inopiamque liberalitate subleuarunt. Episcopus Argentoratensis aureos centum dedit; Gulielmus Bauariæ Dux quingentos; Carolus Archidux centum; Archiepiscopus, & Cancellarius

Vnga-

Vngariae multorum nummorum calicem donavit. Imperator praeterea, ceterique Principes multa liberalissime contulerunt. Nam quid ego de Fuggeris dicam? qui quemadmodum erigendi Collegij auctores fuere, ita de eodem benemerendi principatum appetere videntur. Sub festum Assumptionis B. Virginis, Cardinalis, & Episcopus Vercellensis, plenaria indulgentia indicta, & Eucharistiae sacramento proposito, horarum quadraginta supplicatione in sacello nostro instituerunt, ad quam Praelati plurimi, Episcopi, Archiepiscopi, Procuresq. conuenerunt; maxime vero Bauariae Ducis, coniugisq. pietas enituit; qui cum eo tempore in nostrum sacellum saepius precatum venissent, plures semper horas preces continuarunt. Supplicatione absoluta Episcopus Vercellensis rem diuinam ritu quam maxime solemni fecit, Legato, multisq. Principibus, ac Dynastis praesentibus; e quibus multi, in ijs Bauariae Dux rite communicarunt; qui etiam Dux non ita multo post Legato, Archiepiscopis, Electoribus, alijsq. Archiepiscopis, virisq. clarissimis epulum in nostro Collegio praebuit. His rebus magnus haereticis dolor est iniustus; qui licet amplius viginti partibus plures sint quam catholici, tota tamen comitiorum tempore ne unum quidem suae factionis Principem inducere potuerunt, ut in ipsorum templa vel pedem inferret: cum tamen interea Collegium nostrum a catholicis Principibus, ac Dynastis celebraretur, usque eo, ut praecurrum; et equorum multitudine vix transitus in publica platea esset. Conciones ternae habitae sunt, vna in summo templo, altera ad Bauariae Ducem, tertia quae latina fuit, ipsius

sius Cardinalis rogatu habita est. Ad christiana doctrinae explicationem haeretici, catholiciq. confluunt. itaque haeretici conuersi sunt nouem; generalem confessionem fecere septemdecim. Quidam cum grauius scelera in confessione reticuisset, & spectris quibusdam horribis agitatus prope ad insaniam adduceretur; confessione integre facta, peregrinationem vouit, librosq. haeticos, ut incenderentur, ad nos detulit, atq. ita liberatus est. Scholae hoc anno primum aperta sunt, earumq. initium oratione, missaq. de spiritu sancto celebratum: quae res ut catholicis letitiam ingentem, ita haeticis maximum attulit dolorem; qui etiam sub ipsum principium comitiorum rumorem quemdam sparserant, fore ut nostri, ubi primum Saxoniae Dux urbem esset ingressus, urbe pellerentur. Primo scholarum die discipulos numerauimus cetum; qui quattuor in classes distributi, spem nobis magnam afferunt summae virtutis, & probitatis. Quid multa, leta inuisa videmus, neque consequentia dissimilia fore Deo iuuante speramus.

COLLEGIUM FRIBURGENSE.

Collegium Friburgense est illud quidem aliquot annis ante admissum, hoc autem a nostris primum incolae ceptum. Scholae decimo quarto Kal. Nouemb. communi omnium letitia sunt aperta; pridie illius diei Clero, senatuq. vniuerso, nec non Praetoribus, Ducisq. Subaudiae Legato praesentibus oratio habita est: quod die eodem D. Praepositus vir nostri amatissimus Praetores,

tores, Legatum, magnamq. senatus partem, & quatuor de nostris conuiuio splendido, atq. magnifico excepit. Discipuli intra quindecim dies numerati sunt amplius centum; publicus enim ludimagister quoscunque auditores nostris scholis habebat idoneos, vltro ad nos misit; filiosq. vulgo parentes reuocant, quos ante inopia magistrorum Lausannam haereticorum urbem studiorum causa amadare consueuerant. Concionibus, quae habentur a nostris, Helueticarum ciuitatum legati intersuerunt; e quibus aliqui male de religione sentientes, peccata confessi, publicam fidei professionem fecere. Generales confessiones audita septuaginta; ad orthodoxam fidem rediere duo, & viginti, in his duo ex Prædicantium familia. Saxo quidam a multis passuum millibus Friburgum venit; ut vera fide, ac religione a nostris institueretur; is haeresim detestatus, confessionisque, & Eucharistiae sacramento expiatus, ut in sodalitatem B. Mariae Virginis admitteretur, summis precibus contendit. Christiana doctrina cum ingenti fructu tradita est; eam rem maxime Lugdunensis cuiusdam bibliopola insignis pietas, ac liberalitas adiunxit; qui Friburgum ad nos mille circiter sacras imagines, Litaniae B. Virginis quingentas, Catechismos quinquaginta huius rei causa misit.

